

**ROCZNIK
STRATEGICZNY
2018/19**

Faculty of Political Science
and International Studies
University of Warsaw

STRATEGIC YEARBOOK 2018/19

A REVIEW OF POLITICAL, ECONOMIC AND MILITARY DEVELOPMENTS
IN POLAND'S INTERNATIONAL ENVIRONMENT

vol. 24

The STRATEGIC YEARBOOK presents and analyzes main developments and tendencies in international relations of the passing year. Key political and security issues in the Euroatlantic area are reviewed from the Polish and Central European perspective.

SCHOLAR
Scientific Publishers

Warsaw 2019

Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

ROCZNIK STRATEGICZNY 2018/19

**PRZEGLĄD SYTUACJI POLITYCZNEJ, GOSPODARCZEJ
I WOJSKOWEJ W ŚRODOWISKU MIĘDZYNARODOWYM POLSKI**

tom 24

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Warszawa 2019

**Ze względu na zmianę prawno-finansowych uwarunkowań
wydawania publikacji naukowych,
Rocznik Strategiczny wraca do swojej pierwotnej formuły –
czyli nie jest już czasopismem,
lecz staje się na powrót wydawnictwem seryjnym**

RADA NAUKOWA:

Michał Chorośnicki, Marek Madej, Adam Daniel Rotfeld, Stanisław Sulowski, Sebastian Wojciechowski, Jakub Zajączkowski

Redaktor naczelny: Roman Kuźniar

Zastępca redaktora naczelnego, sekretarz redakcji: Patrycja Grzebyk

Redaktorzy tematyczni:

- aspekty geopolityczne – Roman Kuźniar
- bezpieczeństwo – Marek Madej
- prawo międzynarodowe – Patrycja Grzebyk

Redaktor językowy – Maria Kaniewska

Redaktor statystyczny – Karina Jędrzejowska

© Copyright by Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski, 2019

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa 2019

ISBN 978-83-65390-44-8

doi 10.7366/9788365390448

Redaktor prowadzący: *Anna Raciborska*

Opracowanie redakcyjne: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Agata Szczepanik*

Wersją pierwotną *Rocznika Strategicznego* jest wersja papierowa

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Bolesław Balcerowicz, Agnieszka Bieńczyk-Missala, Paweł J. Borkowski, Robert Czulda, Anna Dudek, Bogdan Góralczyk, Tomasz Grzegorz Grosse, Patrycja Grzebyk, Edward Haliżak, Aleksandra Jarczewska, Karina Jędrzejowska, Roman Kuźniar, Karolina Libront, Wiesław Lizak, Marek Madej, Marek Menkiszak, Kamila Pronińska, Tomasz Pugaczewicz, Andrzej Szeptycki, Adam Szymański, Marek Tabor, Marcin Terlikowski, Rafał Ulatowski, Anna Wróbel, Jakub Zajączkowski

Rocznik Strategiczny wydawany jest od 1995 r.
tom dwudziesty czwarty

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
PRZEGLĄD SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ – ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE	24
Powrót <i>power politics</i> (24); USA, czyli polityczny <i>rollercoaster</i> (29); Sino-Russia w świecie <i>power politics</i> (jak ryba w wodzie) (35); Europa wzięta w dwa ognie (40); Summary (43).	
OBSERWATORIUM BEZPIECZEŃSTWA	
NATO: SPORY O FINANSE, REFORM CIĄG DALSZY I ROSNĄCE OBawy O PRZYSZŁOŚĆ	47
Kontekst geostrategiczny – klimat się pogarsza (47); (Re)transformacja NATO: regres na poziomie politycznym, postęp na wojskowym (49); Operacje i partnerstwa – powrót do Iraku i finał „macedońskiej odyssey” (55); Podsumowanie – chmury na horyzoncie (58); Summary (59).	
WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY W 2018 R. – DOKĄD ZMIERZAJĄ PESCO I EDF?	61
Uwarunkowania – spory z USA i debaty wewnętrzne (61); Reformy WPBiO – PESCO i EDF nabierają rozpędu (63); Aktywność operacyjna – spór o porty i CCC (<i>Civilian CSDP Compact</i>) (70); Summary (79).	
CZERWONY ALARM DLA ŚWIATA – DZIAŁALNOŚĆ RADY BEZPIECZEŃSTWA W 2018 R.	80
Jeśli w agendzie jest Bliski Wschód, to czas na weto (81); Stałe punkty w programie RB – dominacja Afryki (83); Rewitalizacja operacji pokojowych (86); Aktywność Polski w Radzie Bezpieczeństwa (89); Summary (94).	
REŻIMY NOWEGO START I INF W CENTRUM UWAGI W 2018 R.	96
Architektura kontroli zbrojeń jądrowych na krawędzi załamania (96); Nowy START – dotychczas dobrze, ale co dalej? (99); Traktat INF – 2018 r. najprawdopodobniej ostatnim rokiem jego obowiązywania (108); Summary (115).	
WOJNY W SYRII, IRAKU, AFGANISTANIE	116
Syria. Tak zwane Państwo Islamskie rozbite. Opozycja w głębokiej defensywie (116); Irak. Nie-wojna, nie-pokój (121); Afganistan. Najbardziej krwawy rok w historii tej wojny (124); Summary (127).	
KONFLIKTY W AFRYCE I JEMENIE W 2018 R. – EKSPANSJA DŻIHADYSTÓW A WZROST INTENSYWNOŚCI I UMIEJZYNARODOWIENIA	129
Konflikty Maghrebu i Sahelu – ekspansja i rekonfiguracja ugrupowań dżihadystycznych (129); Region Bab al-Mandab. Konflikty somalijski i jemeński (138); Summary (142).	
ENERGIA I KLIMAT – WSPÓŁCZESNE TRENDY I WYZWANIA BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO	144
Globalne i regionalne trendy popytowo-podażowe na rynku energetycznym – ku transformacji energetycznej? (144); Ekologia vs. geopolityka – polityka klimatyczno-energetyczna roku COP24 a bezpieczeństwo energetyczne (153); Summary (159).	

ŚWIAT W ROCZNIKU

WYZWANIA DLA GLOBALNEGO ZARZĄDZANIA GOSPODARCZEGO 10 LAT PO KRYZYSIE FINANSOWYM 2007–2008	163
Gospodarka światowa w latach 2017–2019: cisza przed burzą? (164); Kryzys systemu zarządzania handlem światowym (167); Problemy zarządzania światowym systemem finansowym (176); Współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju (181); Summary (186).	
UNIA EUROPEJSKA – PRÓBA PRZEDOLIMPIJSKA	187
Brexit – nowe znaczenie określenia „wychodzić po angielsku” (187); Jesień Matriarchini (193); Wyboista droga unijnej demokracji (199); Summary (208).	
STANY ZJEDNOCZONE – DOKĄD ZMIERZA AMERYKA POD PRZYWÓDZTWE DONALDA TRUMPA?	209
Sytuacja wewnętrzna – prezydent Trump i zarządzanie przekryzysowe (209); Polityka zagraniczna – nowa strategia czy działania <i>ad hoc</i> (218); Summary (229).	
ROSJA: ZBIERAJĄ SIĘ CIEMNE CHMURY	231
Polityka wewnętrzna: zmęczenie Putinem (231); Gospodarka i społeczeństwo: zaciskanie pasa (238); Polityka zagraniczna: wyzwanie ze strony USA (241); Summary (251).	
EUROPA WSCHODNIA I KAUKAZ POŁUDNIOWY: DZIESIĘCIOLECIE PARTNERSTWA WSCHODNIEGO	252
Ukraina (253); Białoruś (255); Mołdawia (257); Gruzja (258); Armenia (260); Azerbejdżan (262); Summary (265).	
NIEMCY MIĘDZY SUPERMOCARSTWAMI	267
Porażki wyborcze i odejście na raty (268); Niemcy w stosunkach międzynarodowych (270); Wielcy rywale – USA i Chiny (271); Partnerstwo z Francją (275); Summary (279).	
40-LECIE REFORM W CHINACH I NAWIĄZANIA STOSUNKÓW DYPLOMATYCZNYCH USA–CHINY	280
Międzynarodowy wymiar reform w Chinach 1978–2018 (281); 40 lat stosunków dyplomatycznych USA–Chiny (286); Bipolarizm USA–Chiny w regionie Azji i Pacyfiku w 2018 r. (293); Summary (298).	
BLISKI WSCHÓD – KRAJOBRAZ PO BITWIE	299
Syria – niedokończona wojna (300); Irak – powrót do chwiejnej równowagi (306); Rywalizacja między mocarstwami (310); Summary (314).	
POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI W SETNĄ ROCZNICĘ NIEPODLEGŁOŚCI	315
Ku marginalizacji w Unii Europejskiej (316); Polityka w regionie Europy Środkowej – między założeniami a rzeczywistością (320); „Ameryka <i>first</i> ” (323); Bez inicjatywy na Wschodzie (326); Summary (329).	

PANORAMA ROCZNIKA

WYBIÓRCZY REALIZM NA STERYDACH. POWER POLITICS À LA DONALD TRUMP	333
Założenia badawcze (333); Rekonstrukcja poglądów Donalda Trumpa (336); Dokumenty strategiczne (339); Zmiany instytucjonalne (344); Założenia budżetowe (348); Summary (352).	
POWRÓT CHIN DO CENTRUM ŚWIATOWEJ SCENY	353
Wielkie Chiny nade wszystko (354); Od pokojowego wzrostu do rozwoju opartego na podstawach naukowych (358); Jedwabne Szlaki, czyli nowa geostrategia (360); Czynniki Trumpa (362); Ład po chińsku (364); Summary (369).	

<i>POWER POLITICS</i> W UNII EUROPEJSKIEJ W WARUNKACH ZMIANY ŁADU MIĘDZYNARODOWEGO	370
Gospodarka jako obszar rywalizacji międzynarodowej (374); Geopolityka europejska (381); Summary (387).	
INDYJSKA STRATEGIA RÓWNOWAŻENIA W REGIONIE AZJI I PACYFIKU PO 2014 R.	388
Założenia analizy (388); Polityka zagraniczna Indii w regionie Azji i Pacyfiku po 2014 r. – głów- ne założenia (391); Instrumenty indyjskiej strategii równoważenia (394); Summary (400).	
<i>POWER POLITICS</i> W POLITYCE I PERCEPCJI STRATEGICZNEJ ISLAMSKIEJ REPUBLIKI IRANU	402
Iran wobec systemu międzynarodowego – wymiar ideologiczny (403); Geostrategiczne kalkulacje Iranu (407); Polityka Iranu w świetle JCPOA i polityki presji Donalda Trumpa (411); Sum- mary (414).	
<i>POWER POLITICS</i> W POLITYCE ZAGRANICZNEJ TURCJI PO 2011 R.	416
Ewolucja polityki zagranicznej Turcji od końca zimnej wojny do 2011 r. (418); <i>Power politics</i> Turcji – przejawy po tzw. arabskiej wiosnie (420); <i>Power politics</i> Turcji – przyczyny (425); Summary (429).	
KALENDARIUM WYDARZEŃ 2018	431
ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI	444
SKOROWIDZ	471
ZESPÓŁ ROCZNIKA	480

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION.	11
AN OVERVIEW OF THE INTERNATIONAL SITUATION – GLOBAL AND REGIONAL ASPECTS	24
Power politics is back (24); The US, or A political rollercoaster (29); A world of power politics: Sino-Russia in its element (35); Europe between a rock and a hard place (40); Summary (43).	
THE OBSERVATORY OF SECURITY	
NATO: FIGHTS OVER FINANCES, ONGOING REFORMS, AND GROWING CONCERNS FOR THE FUTURE	47
The geostrategic context: The climate is getting worse (47); (Re)transformation of NATO: Politically waning, militarily on the rise (49); Operations and partnerships: Iraq returns and the ‘Macedonian Odyssey’ finally ends (55); Conclusion: A cloud on the horizon (58); Summary (59).	
COMMON SECURITY AND DEFENCE POLICY IN 2018 – WHERE ARE PESCO AND EDF GOING?	61
Circumstances: Fights with the US and internal debates (61); CSDP reforms: PESCO and EDF are gaining speed (63); Operational activity: A debate over ports and CCC (<i>Civilian CSDP Com- pact</i>) (70); Summary (79).	
A RED ALERT FOR THE WORLD – THE ACTIVITY OF THE SECURITY COUNCIL IN 2018	80
If it’s the Middle East on the agenda, it’s time to veto (81); Fixed items in the SC program: Africa’s dominant place (83); Revitalization of peace operations (86); Poland’s activity in the Security Council (89); Summary (94).	
THE NEW START AND INF REGIMES IN THE LIMELIGHT IN 2018	96
The system of nuclear arms control on the brink of collapse (96); The New START: So far so good, but what next? (99); The INF treaty in 2018, likely the last year of its operation (108); Summary (115).	
THE WARS IN SYRIA, IRAQ, AFGHANISTAN	116
Syria. The so called Islamic State defeated. The opposition on the defensive (116); Iraq. Neither war nor peace (121); Afghanistan. The bloodiest year in the history of the war (124); Summary (127).	
CONFLICTS IN AFRICA AND YEMEN IN 2018 – EXPANSION OF JIHADISTS VS. GROWING INTENSITY AND INTERNATIONALIZATION	129
Conflicts in Maghreb and Sahel: Expansion and reconfiguration of Jihadist groups (129); The Bab al-Mandeb region. The Somali and the Yemeni conflicts (138); Summary (142).	
ENERGY AND CLIMATE – CONTEMPORARY TRENDS AND CHALLENGES OF ENERGY SECURITY	144
Global and regional supply and demand trends on the energy market: Towards energy trans- formation? (144); Ecology vs. Geopolitics: Climate and energy policy in the COP24 year, and energy security (153); Summary (159).	

THE WORLD IN THE YEARBOOK

THE CHALLENGES FOR GLOBAL ECONOMIC GOVERNANCE TEN YEARS AFTER THE 2007–2008 FINANCIAL CRISIS	163
The world economy 2017–2019: The calm before the storm? (164); The crisis of the global commerce governance system (167); Problems with world financial system management (176); Cooperation for sustainable development (181); Summary (186).	
THE EUROPEAN UNION – A PRE-OLYMPIC TEST	187
Brexit: Giving a new meaning to the phrase <i>filer à l'anglaise</i> (187); The Autumn of the Matriarch (193); The bumpy road of EU democracy (199); Summary (208).	
THE UNITED STATES – WHERE IS AMERICA HEADED UNDER DONALD TRUMP'S LEADERSHIP?	209
Internal affairs: President Trump and pre-crisis management (209); Foreign affairs: A new strategy or <i>ad hoc</i> reactions (218); Summary (229).	
RUSSIA – DARK CLOUDS ARE GATHERING	231
Internal affairs: The Putin fatigue (231); Economy and society: Tightening belts (238); Foreign policy: The challenge from the USA (241); Summary (251).	
EASTERN EUROPE AND SOUTHERN CAUCASUS – TEN YEARS OF EASTERN PARTNERSHIP	252
Ukraine (253); Belarus (255); Moldova (257); Georgia (258); Armenia (260); Azerbaijan (262); Summary (265).	
GERMANY AMONG SUPERPOWERS	267
Electoral defeats and incremental departure (268); Germany in international relations (270); Great rivals: The US and China (271); The partnership with France (275); Summary (279).	
THE 40 TH ANNIVERSARY OF THE REFORMS IN CHINA AND THE ESTABLISHMENT OF US-CHINA DIPLOMATIC RELATIONS	280
The international dimension of the reforms in China 1978–2018 (281); Forty years of US-China diplomatic relations (286); US-China bipolarism in the Asia-Pacific region in 2018 (293); Summary (298).	
THE MIDDLE EAST – A LANDSCAPE AFTER A BATTLE	299
Syria: An unfinished war (300); Iraq: Back to an unstable balance (306); Rivalry among the superpowers (310); Summary (314).	
POLAND'S FOREIGN POLICY ON THE 100 TH ANNIVERSARY OF ITS INDEPENDENCE	315
Attempts at marginalizing the European Union (316); Policy in the Central European region: Between plans and reality (320); “America first” (323); No initiative for the East (326); Summary (329).	

THE YEARBOOK PANORAMA

SELECTIVE REALISM ON STEROIDS – POWER POLITICS À LA DONALD TRUMP	333
Research hypotheses (333); Determining Donald Trump's views (336); Strategic documents (339); Institutional changes (344); Budget estimates (348); Summary (352).	
CHINA IS BACK IN THE CENTRE OF THE WORLD STAGE	353
Great China above all (354); From peaceful growth to science-based development (358); Silk Roads, or A new geostrategy (360); The Trump factor (362); The Chinese order (364); Summary (369).	

POWER POLITICS IN THE EUROPEAN UNION IN LIGHT OF CHANGES IN INTERNATIONAL ORDER	370
Economy as a stage of international rivalry (374); European geopolitics (381); Summary (387).	
THE INDIAN BALANCING POLICY IN THE ASIA-PACIFIC REGION AFTER 2014	388
Hypotheses of the analysis (388); India's foreign policy in the Asia-Pacific region after 2014: The main assumptions (391); The instruments of the Indian balancing policy (394); Summary (400).	
POWER POLITICS IN STRATEGIC POLICY AND PERCEPTION OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN	402
Iran and the international system: The ideological dimension (403); Iran's geostrategic planning (407); Iran's policy in light of JCPOA and Donald Trump's policy of pressure (411); Summary (414).	
POWER POLITICS IN TURKEY'S FOREIGN POLICY AFTER 2011	416
The evolution of Turkey's foreign policy from the end of the Cold War to 2011 (418); Turkey's power politics: Characteristics after the so called Arab Spring (420); Turkey's power politics: Causes (425); Summary (429).	
CHRONOLOGY OF EVENTS 2018	431
APPENDIX: STATES OF THE WORLD – SELECTED DATA AND INDICES.	444
INDEX	471
THE YEARBOOK'S TEAM	480